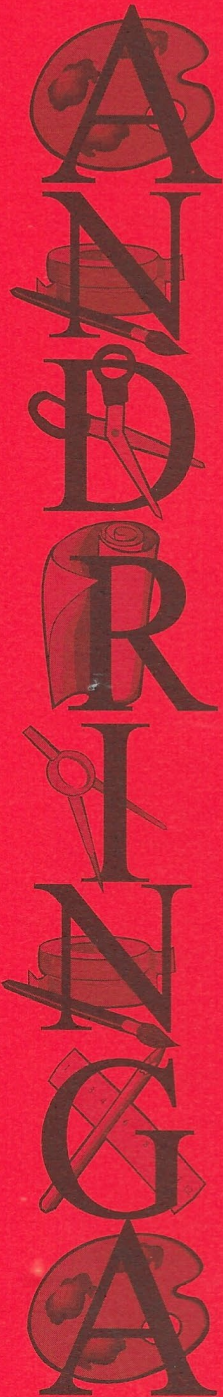

Mei 2009

Andringa Staach Nijs

49

Familiekrantje van de
Andringa Stichting

ANDRINGA STICHTING ADRESSEN

Correspondentieadres (en tijdelijk secretariaat)

Mw. Tsjikke Andringa
Leeuwerikstraat 5
9269 NB VEENWOUDEN
Tel. 0511 – 472207 E-mail adres: andringastichting@hetnet.nl

Voorzitter (ad-interim)

Dhr. Herman Andringa
Hoofdweg 205
8474 CG OLDEHOLTPADE Tel. 0561 - 689066
E-mail: herman.andringa@home.nl

Penningmeester

Mw. Eppy Andringa - Bijma
Waterlelie 5
9291 JP KOLLUM

Alle geldhandelingen voortaan alleen via onze ING Zakelijke Rekening:

Girorekening 99008 – t.n.v. Andringa Stichting, Waterlelie 5, 9291 JP Kollum

Beheer Andringa Boeken en Kalenders

Beheer Andringa Boeken en Kalenders m.i.v. 1 maart 2008:

Mw. Ida Okx – Andringa
Soolstede 2
8426 AT APPELSCHA

Na ontvangst van het bedrag op gironummer van de Andringa Stichting krijgt u het bestelde thuisgestuurd. Persoonlijk afhalen en betalen kan ook, maar wel na afspraak. Tel. 0516 – 431453. Meer informatie, zie omslag.

Eindredacteur ASN – Andringa Stach Nijs

Dhr. Piet Andringa
Bouwmeestershoeve 208
7326 RP APELDOORN

Beheer Andringa familie archief – ook voor al uw familieberichten !!!

Mw. Tsjikke Andringa
Leeuwerikstraat 5
9269 NB VEENWOUDEN
Tel. 0511 - 472207
E-mail: tsjikkeandringa@hetnet.nl of andringastichting@hetnet.nl

© **Andringa Stichting** Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm, internet of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de Andringa Stichting.

Lees eerst deze pagina van Andringa Staach Nijs nummer 49 (ASN 49) met vragen, opmerkingen en mededelingen!

Alle Andringa boeken deel 1 zijn recentelijk uitverkocht, toch is er nog regelmatig vraag naar. Ligt er een ongebruikt exemplaar bij u thuis en/of heeft u onlangs eentje uit een nalatenschap geërfd, die door u ter beschikking gesteld wordt, dan horen wij dat graag!

Dringende O P R O E P: Vrijwilligers gevraagd!

Wij zijn nog steeds vol goede moed (maar vaker vol wanhoop...) op zoek naar mensen die in een **werkgroepje** willen meedraaien (denk daarbij ook aan familiedag, familiearchief, familiekrantje) **en/of** mensen die het huidige **Andringa Stichtings Bestuur** willen komen versterken, assisteren en ondersteunen!!!
Het kleine groepje bestuurders redt het niet meer zonder extra hulp!

Denk niet te lang na, maar reageer snel, iets voor u, voor jou? Mail, schrijf of bel!

Wie wil ons de komende tijd helpen om enkele pagina's met familiegegevens uit beide Andringa boeken te digitaliseren en te koppelen aan nieuwe informatie? Het gaat dus om stukken tekst zeer nauwkeurig over te typen en/of bij te werken in een Word bestand. Denk daarbij vooral aan eigen familietakken en/of aan andere gedeelten. Ons doel is te zijner tijd om, indien realiseerbaar, al die teksten te verwerken tot een derde Andringa boek. Neem voor meer informatie contact op met familiearchiefbeheerder Tsjikke Andringa (Tel. 0511- 472207).

INDIEN GEEN BELANGSTELLING VOOR DIT FAMILIEKRANTJE STUUR HET INCLUSIEF ADRESETIKET RETOUR

Een **abbonement** op ASN kost jaarlijks **5 Euro en 55 eurocent**.

Een **extra gift** is altijd **van harte welkom**, hartelijk dank alvast.

Vanaf 2007 worden door ons geen acceptgirostrook meer verzonden.

Alle (abonnements-) betalingen voortaan graag onder vermelding van

familiecode, naam en adres per overschrijvingskaart, telebankieren,

periodieke overschrijving en/of automatische incasso.

Girorekening 99008 – t.n.v. Andringa Stichting, Waterlelie 5, 9291 JP Kollum

Wist u dat :

- U nu het negenenveertigste Andringa Staach Nijs leest?
- Staach betekent: Geslacht, Familietak of Familie ?
- De vertaling van “Andringa Staach Nijs” kan worden omschreven als: “Nieuws uit de Andringa Familie” ?
- Andringa Staach Nijs door ons vaak wordt verkort tot ASN?
- Het volgende ASN een jubileum nummer gaat worden?

- Wij graag uw hulp willen voor dat jubileum nummer ASN 50 ? – **Andringa Staach Nijs nr. 50** -
 - U een kort verhaal mag schrijven voor ASN 50 over deze opmerkelijke mijlpaal en dat er natuurlijk ook foto's en illustraties van harte welkom zijn ?
 - U als gastschrijver ook andere verhalen over Andringa's mag aanleveren ? (Graag digitaal).
 - Wij uw kopij voor ASN 50 met belangstelling tegemoet zien ?(Wel graag vòòr eind september 2009)
 - Wij die bijdragen als het enigszins kan ook een plaats geven in ASN 50 ?
-
- Er iemand positief heeft gereageerd op onze oproep om hulp bij het ontwerpen, maken en eventueel onderhouden van een Andringa Website, maar dat extra hulp door meerdere Andringa's heel welkom zou zijn ?
 - Wij inmiddels al met haar hebben gebrainstormd over een Andringa Website en hiervoor huiswerk moeten maken? Heeft u misschien ideeën?
 - Wij ook al een domeinnaam hebben vastgelegd, maar dat het nog wel even kan duren voor www.andringastichting.nl online is ?
 - Wij in januari afscheid hebben genomen van Ferdinand en Nellie Ettema – Andringa en dat zij toen het eerste “Ettema familieboek” van ons kregen ?

- Er toch nog veel lezers van ASN geen abonnementsgeld overmaken...
- Wij reuze blij zijn met alle extra giften naast het abonnementsgeld ?
- Er op veel adresetiketten geen familiecode staat, omdat niet bekend is tot welke familie men behoort? Kijk even of dat op u van toepassing is, neem dan contact op met Tsjikke, allicht kan zij u meteen goed informeren over uw familiecode!
- Wij u veel leesplezier toewensen ?
- Tot slot iedereen een fijne vakantie wensen met behouden thuiskomst !

COLUMN	door Herman A. (NB) en Tsjikke A. (YB)
--------	--

Tussen alle witte en vooral rode Andringa familiekrantjes zijn twee exemplaren met een blauwe omslag. Bijna 20 jaar geleden, op 27 juni 1989, leverde Herman voor het binnenblad van ASN 16 een paar met de hand geschreven teksten aan. Enkele fragmenten:

Dag Andringa
Andringa?
Ja, Andringa
Zo ...
Ja, zo.
Hoezo, Andringa?
Nou, je heet toch Andringa?
Andringa, zo heet ik, Andringa.
Andringa ... dag
Ja, dag Andringa,
Dat zei ik toch ...

Een rustige tijd, een rustig familiejaar.
Geen familiedag. Heel mooi weer. Mooi.
Toch zit het bestuur van de Andringa Stichting niet stil.
Dit blaadje is daar een voorbeeld van.
Niet alleen door het blad zelf, want dat moet ook gemaakt,
maar meer nog blijkt het werk uit het verslag van 1988.
Wij doen verslag over de werkzaamheden van het vorige jaar.
En dat is gelijk ook het belangrijkste nieuws.
Wij hopen U met dit blad weer duidelijk te maken
- al is er geen familiedag – de familieband leeft!
Iedereen een zonnige vakantie en tot de volgende keer.
h.a.

Op pag. 17 in ASN 17 (ook met blauw omslag) staat een stukje van Tsjikke:

Ook dit ASN krantje is weer gestuurd naar alle
bij ons bekendstaande Andringa's en aanverwanten in Nederland
(en naar de Nederlandse lezers in het buitenland).

Wij willen nl. graag iedereen laten zien dat we als stichtingsbestuur nog steeds
volop bezig zijn, bovendien willen we heel graag veel meer abonnees:
informeer eens bij uw eigen familie of bij Andringa's in de buurt of zij het
Andringa Staach Nijs regelmatig krijgen toegezonden.

Zeggen ze nee ? Win dan een abonnee !!!

Naast de afbeelding van een tien gulden biljet staat het volgende:
Bij dit ASN nr. 17 zijn weer acceptgirokaarten gevoegd om het u en ons nog
gemakkelijker te maken. Bij voorbaat onze hartelijke dank!
Namens het bestuur, Tsjikke Andringa.

Beide blauwe Andringa Staach Nijs boekjes zijn best wel de moeite waard om
weer even door te bladeren. In ASN 16 is een uitgebreid werkverslag over 1988
gemaakt door onze secretaris van destijds, **Arjen Andringa (YB 1333)**
(overleden op 26 april 1991) en afgedrukt in een heel klein lettertype. Daarnaast
een verslag door de stuurgroep voorbereidingscommissie ivm de automatisering
van het Andringa familiearchief. *(Nog steeds actueel, ja toch? ta)*

<< Op weg naar automatisering... van kaartenbak naar computer... *(Arjen
werkte toen dus al met de computer, Tsjikke pas tien jaar later...)*. De
stuurgroep beschrijft hoe zij is begonnen met het toegankelijker maken van het
familiearchief, door alle familiegegevens, die na het verschijnen van het eerste
Andringa boek in 1985 zijn blijven liggen, te sorteren per familiegroep, enz. *Hun
streven: "Wanneer in dit tempo met een daarbij goede gezondheid van de
commissieleden kan worden doorgewerkt, dan hopen we in 1995 het
supplement drukgereed te krijgen.", is grotendeels geslaagd. In 1996 is het
tweede Andringa familieboek op de zesde Andringa familiedag gepubliceerd.* >>
Hierna enkele citaten uit bovengenoemd werkverslag over 1988 uit ASN 16:

<< De vertaling in het Engels van het Andringa-boek, waarvoor Sjoerd veel
werkzaamheden heeft moeten verrichten om deze op de Andringa-familiedag te
Chicago op 20 augustus te kunnen aanbieden. De voltooiing van deze uitgave
mag **Sjoerd Andringa (ZG 2114)** uit Exloo, als voorzitter van de Andringa-
stichting, zien als een bekroning op al het werk dat hij binnen de werkgroep en
later vanaf 31-10-1985 voor het stichtingsbestuur en voor de familie heeft
mogen verrichten. In totaal zijn er 80 exemplaren van deze vertaling gedrukt,
waarvan 22 presentexemplaren en 32 verkochte exemplaren.>>

<< Andringa familiedag te Chicago op 20 aug. 1988.

Sjoerd en Janke, Tsjikke met haar dochter Kirsten zijn op 20 augustus namens de stichting op deze familiedag aanwezig geweest, waar Sjoerd de Engelse vertaling van het Andringa-boek heeft gepresenteerd. Van deze vertaling, die vlak voor het vertrek uit Nederland van de pers was gekomen, mocht Sjoerd aan de leider van deze dag, **John P. Andringa (LB 1121)** het eerste exemplaar aanbieden. Tsjikke heeft een genealogische bijdrage aan deze bijeenkomst geleverd, terwijl Sjoerd nog een aantal dia's over Friesland heeft vertoond. De bijeenkomst had een uiterst sfeervol karakter en enthousiast werd besloten, met het organiseren van de volgende bijeenkomst niet langer dan 2 jaar te wachten. Op deze dag waren er een 53 Andringa's bijeen. Bijna alle aanwezigen kwamen uit een gebied met een straal van 800 km. rond Chicago. >>

<< Andringa familiedag te Leeuwarden in de Open Hof op 24 sept. 1988.

Door het aftreden volgens rooster van Sjoerd (ZG 2114) en Sybe (YB 1221), zijn bij de verkiezing twee nieuwe bestuursleden door het bestuur en de familie gekozen, t.w. Tsjerk Andringa (ZG 21133) en Herman Andringa (NB 22114).>>

In ASN 17 (ook met blauw omslag) staat vanaf blz. 8 een artikel over "Andringa Pad door Friesland" door onze toenmalige voorzitter **Tsjerk Andringa (ZG 21133)**, destijds woonachtig op Schiermonnikoog (overleden op 6 jan. 2008).

*Hebt u nog geen vakantieplannen voor de zomer van 2009?
Ga dan eens genieten van deze boeiende route met Andringa
bezienswaardigheden in Friesland, geschreven in 1989.*

In 2009 kunnen sommige details enigszins afwijken van der werkelijkheid (ta)...

ANDRINGA PAD DOOR FRIESLAND

door Tsjerk A. (ZG)

Het is de moeite waard om het onderaangegeven gedeelte van het "Andringa pad" door Friesland eens te volgen. De start kan liggen in Leeuwarden of in Oldeboorn. Wij kiezen **Leeuwarden** met eerst een bezoek aan het:

A. FRIES MUSEUM (Turfmarkt 24) LEEUWARDEN

*(Adres is in 2009: Turfmarkt 11, 8911 KS Leeuwarden
Tel 058 – 28555500 Openingstijden van dinsdag t/m
zondag: 11:00 – 17:00 uur. Entree op woensdag gratis)
(Zie voor meer informatie de website www.friesmuseum.nl)*

In het Fries Museum treffen we o.a. het legendarische zwaard van Greate Pier aan, welke begin 16^e eeuw leefde en in 1520 te Sneek overleed, alwaar zijn helm in het stadhuis prijkt.

GREATE PIER en DE ANDRINGA'S:

* In 1548 trouwt Anne Tjaerts Goerda (ANDRINGA) (*code 14 - blz. 20 – alle bladzijdeverwijzingen betreffen Andringa Boek deel I*) met Pybe Annes, zoon van Anne Pybes en Tyedt Gerloffs. Laatste was een zuster van Greate Pier.

* In 1545 is er een zaak tussen Inne Sipkes en Aelck, zin vrouw, tegen Abbe Gerlyfz. Laatste was een volle broer van Greate Pier. Inne Sipkes was de vader van Ferdw. Innes (fam. N – blz. 162) en Aeff Innes (fam. M – blz. 155). Voorts treffen we in het Fries Museum een uitvoerige ZILVER COLLECTIE aan met werk van MEESTER ZILVERSMID Johannes Andringa (1772 – 1796 fam. code Q 13 – blz. 191 / zie in dit geval ook foto's in boek II blz. 89 en 93). Zijn handmerk was een bloem op een steeltje.

B. Het PROVINCIEHUIS (Tweebaksmarkt) te Leeuwarden laat op het plafond van de statenzaal een fraaie verzameling familiewapens zien, waaronder dat van de familie ANDRINGA. (*Door verbouwing is het provinciehuis waarschijnlijk tijdelijk gesloten, wellicht is het aan te bevelen om in de Grote Kerkstraat te Leeuwarden op zoek te gaan naar een fraaie Andringa gevelsteen. Daarna eventueel langs het Agneskerkje te Goutum waar sinds kort o.a. een bijzondere Andringa grafzerk van Tyaerdt Rienks Andringa en familieleden uit de H tak te bewonderen is onder het glazen middenpad in de kerk. Een andere optie is in de kerk van Marssum op zoek te gaan naar het Andringa wapen op een kerkbank, daarna door te rijden naar het restaurant Nij Andringa State bij Marssum om iets te nuttigen en dan richting Heerenveen – tips Tsjikke*)

--- Van Leeuwarden richting Heerenveen naar ---

C. AKKRUM. De eerste bladzijden van het Andringa boek vertellen over de relatie tussen Akkrum en de Andringa's. In de Ned. Hervormde Kerk op een der kerkbanken (Heerenbanken) treffen we de ALLIANTIE WAPENS van Popcke van Buma en Aet Tyardtsdr. van Andringa (fam. code 612 – blz. 28). Zie ook de oude kerkklok met fraaie sierrand.

--- Van Akkrum naar Oldeboorn / Aldeboarn ---

D. OLDEBOORN. Dit dorp doet nog steeds herinneren aan de Andringa's. Bij binnenkomst passeren we de Andringa straat en treffen in het centrum een oude brug aan met het wapen van de vroegere Grietenij en later Gemeente Utingeradeel. Vergelijk het wapen met het Andringa wapen op de kerk. Draaien we ons daar om dan zien we een witte gevel met de naam ANDRINGA HÛS.

E. De OUDHEIDKAMER is een bezoek waard. Naast de vroege historie van Oldeboorn is ook een ware maquette van de vroegere ANDRINGA STATE gebouwd in 1790 en afgebroken omstreeks 1894. Hier woonde destijds de Grietman van Uttingeradeel. (*Grietman, oud woord voor burgemeester – ta*)

F. De NED. HERVORMDE KERK herbergt naast het prachtige orgel van Lambertus van Dam (1779) vele grafzerken en –monumenten van het geslacht ANDRINGA (fam. M), zoals:

Tinco van Andringa (1585 – 1619), Regnerus van Andringa (1612 – 1671),

Tinco van Andringa (1643 – 1689), Sytske van Andringa (1652 – 1666),

Lubbartus van Andringa (1656 – 1682), Livius van Andringa (1679 –)

Ook het grafmonument in de oostmuur is de moeite waard. Dit Andringa monument werd vervaardigd door Jacob Sydses Bruinsma. Op een der Heerenbanken zien we de ALLIANTIE WAPENS van Regnerus van Andringa en Dedtie Lycklama a Nijeholt.

G De TOREN van de kerk siert boven de ingang de fraaie wapens van de geslachten Scheltinga, Andringa en Lycklama à Nijeholt. Allen nauw betrokken bij de torenbouw in 1736.

--- met Oldeboorn eindigt dit deel van de route en keren we terug in de realiteit van Heden --- *aldus Tsjerk Andringa van Schiermonnikoog in november 1989.*

HERKOMST VOORNAMEN VAN FAMILIELEDEN door Piet A. (NC)

Onderzoek naar de afkomst van mijn voorouders.

Inleiding

Bij de oproep van bestuursleden door Tsjikke en Herman, geplaatst in ASN 48 aan degenen die interesse hebben in ons werk bij de Andringa Stichting, sluit ik me van harte aan. Om uw belangstelling daarvoor te wekken vertel ik u in dit verhaal iets over het onderzoek dat ik heb gedaan naar de herkomst van de voornamen van onze familieleden. Het resultaat is dat ik nu een aardig beeld heb van mijn voorouders, dat soms terug gaat tot in de 16^e eeuw. Omdat we nog steeds op zoek zijn naar familieleden die willen meedoen aan onderzoek in een kleine commissie, kunt u zich hiervoor eventueel opgeven bij Tsjikke. Bij het onderzoek heb ik gebruik gemaakt van historische boeken, geboortekaartjes, bidprentjes en ook veel bronnen op internet geraadpleegd. De laatste 10 jaar zijn bijna alle gegevens uit de Nederlandse gemeente administraties bereikbaar via dit medium. Stichting “Tresoar, Frysk Histoarysk en Letterkundich Sintrum” in Leeuwarden is in Friesland een zeer goede bron van informatie. Ook zijn er veel goede buitenlandse bronnen beschikbaar. Het is belangrijk meerdere bronnen te raadplegen om de correctheid van de informatie te toetsen. Enige kennis van

het systeem van naamgeving aan kinderen in Friesland in vroegere tijd is eveneens nodig, dit maakt het terugzoeken in bronnen veel eenvoudiger.

Eerste onderzoek

In 1987 was ik op bezoek bij een tante in Friesland. Van moederszijde heet mijn familie "De Jong". In het gesprek vertelde ik over het verschijnen van Andringa-boek I. "Weet je dat jouw betovergrootmoeder eveneens Andringa heet?" vroeg mijn tante. Ze noemde de naam Hinke Ruurds Andringa. Vervolgens toonde zij twee bidprentjes uit de 19^e eeuw waarop alle gegevens vermeld stonden. Er waren nog veel meer bidprentjes en ook foto's aanwezig en ik vroeg of alles voor mij gekopieerd mocht worden. Deze kopieën zijn nu in mijn bezit en bevatten belangrijke informatie. In het Andringa-boek I staat bij hoofdstuk "De familie van Makkum (T)" deze Hinke Ruurds vermeld onder T12112 (zie blz. 212). In 1836 trouwde zij met Johannes Sybrens Tekelema in Bolsward. Sybren was stadstimmerman en pompmaker. In een zijstraat van de "Grote Dijklakker" te Bolsward, die vroeger "Tekelemasteeg" heette, oefende hij zijn bedrijf uit. In 1845 schreef Sybren in als aannemer van de nieuwe RK.Kerk St. Franciscus, eveneens te Bolsward. Dit werk werd echter aan een andere aannemer gegund. Uit het huwelijk werden drie kinderen geboren: Sibbeltje, Ruurd en Marijke. Van het gehele gezin bezit ik de afdruk van een foto. In 1861 trouwde Marijke Tekelema met Eelke Symons Boersma in Bolsward. Een van hun kinderen was Margaretha Boersma. Margaretha trouwde in Bolsward in 1895 met Eelke Tjittes de Jong. Hun dochter Reino is mijn moeder. Dus van moeders kant zien we een afkomst van "De familie van Makkum (T-tak)". Mijn belangstelling was hierdoor gewekt. Ik vroeg me af waar de voornaam "Reino" vandaan kwam. Na enig zoeken kwam ik er achter dat grootvader Eelke de Jong afkomstig was uit Nijhuizum bij Workum. Zijn grootouders waren Lieuwe Klazes Hoekstra en Reino Johannes van der Meulen, die in 1820 in Workum waren getrouwd! Verder onderzoek naar Reino's familie terug tot 1779 leverde niets op. Maar ik ontdekte dat de naam Reino wel meer voorkomt in de omgeving van Workum. Na dit onderzoek heb ik alle gegevens vastgelegd in een spreadsheet op de computer. Dit bleek het begin van de ontdekking van nog veel meer informatie. Als u nu nieuwsgierig bent naar wat je kunt terugvinden, is de rest van het onderzoek interessant.

Vervolg onderzoek

Het was gemakkelijk de oorsprong van de andere voornamen van mijn familieleden uit te vinden. Mijn ouders, Jan en Reino Catharina Andringa – de Jong (NC211 – zie blz. 178 in Andringa boek 1) volgden het gebruikelijke patroon van naamgeving, mijn 4 oudere broers en zussen zijn genoemd naar onze grootouders. *(Als tweede naam werd voor alle kinderen uit dit katholieke*

gezin gekozen voor de naam van een heilige - ta). Omdat ik nummer 5 ben, kreeg ik de naam "Piet" van de zus van mijn vader, die Pietje Geertje Andringa heette. De oorsprong van de naam van mijn jongere broer en zus was ook meteen duidelijk, zij zijn naar een broer en zus van mijn moeder genoemd.

De voornaam van mijn tante Pietje Geertje Andringa heb ik verder onderzocht. Over haar vader, mijn opa Fedde Jans Andringa (NC21) staat op bladzijde 177 in Andringaboek I een heel verhaal. Hij was een statige man met scherpe denkbeelden. Ik herinner me hem nog heel goed. Hij was een achterkleinzoon van Jan Johannes Andringa (NC31611). In 1903 trouwde Fedde met Akke de Groot; Akke haar vader was slager in Tzum en deze was getrouwd met Pietje Klazes Gorter in 1861. Verder onderzoek naar de afkomst van mijn voornaam leverde niets op. Maar ik ontdekte bij de ouders van Pietje Klazes de naam Akke Johannes Timmer. Omdat op bladzijde 167 van Andringaboek I ook sprake was van deze naam zocht ik verder. Een blik op alle gegevens in het boek leverde het volgende patroon op (zie op volgende pagina):

Schematisch ziet het er zo uit

		Pietje K. Gorter	Klaas Gorter	Trijntje M.v. Dijk	
	NC-tak Witmarsum	X 1861	X 1828	X 1796	<i>NC-tak N31611</i>
	Akke de Groot	Auke de Groot	Akke Joh.Timmer	Joh.Jans Timmer	Jan.Joh. Andringa
	X 1903			<i>broers (& Dirk)</i>	X 1766
Jan Andringa	Fedde Andringa	Jan F.Andringa	← ←	Fedde J.Andringa	Sytske Jacobs
X 1928		X1863		X 1832	
Reino de Jong	Eelke de Jong	Sytske Kuurstra		Hiltje Morrema	
	X 1895				
	Margaretha Boersma	Eelke Boersma			
	<i>T-tak</i>	X 1861			
		Marijke Tekelema	Johannes Tekelema		
			X 1836	<i>T1211</i>	
			Hinke Andringa	Ruurd Taekes And.	<i>T-tak Makkum</i>

Jan Johannes Andringa (N31611) trouwt (2) te Tzum in 1766 met Sytske Durks. Zij kregen 3 kinderen: Dirk, Johannes en Fedde (NC). Fedde Jans is mijn betovergrootvader, bakker te Tzum. Van Dirk Jans vinden we op bladzijde 167 een verhaal. Johannes Jans vestigt zich te Tzum als timmerman. Bij verplichte invoering van achternamen laat hij de naam "Timmer" registreren. Johannes trouwt in 1796 Trijntje Melles van Dijk. Hun dochter Akke (N316112) trouwt in 1828 te Tzum met Klaas Oenes Gorter. Uit dit huwelijk wordt in 1839 hun dochter Pietje Klazes Gorter geboren. Pietje Klazes trouwt in 1881 met Auke Thomas de Groot en vestigt zich met haar man eveneens te Tzum. Hun dochter Akke de Groot wordt in 1873 geboren en zij trouwt dus in 1903 met opa Fedde Jans Andringa (NC21). Hieruit blijkt dus dat twee kinderen van Jan Johannes (NC31611) mijn voorouders zijn. Mijn voornaam is dus afkomstig van Pietje Klazes Gorter. Maar de voornaam van mijn zus Akkie gaat terug naar de moeder van Trijntje Melles van Dijk, dus naar Akke Jacobs die getrouwd was met boer Melle Jans van Dijk te Tzum rond 1770.

Naschrift

Het zal u niet verbazen dat ik nog veel meer details heb ontdekt over de geschiedenis van mijn voorouders. Niet alles is voor publicatie geschikt. Soms zit er een verhaal achter, maar is de graad van nauwkeurigheid onzeker. Vroeger was het opsporen van familiegegevens een tijdrovend werk. Vele archiefstukken moesten worden opgevraagd bij de gemeenten en bibliotheken. Door veelvuldig gebruik van deze mogelijkheid slijten de originelen sterk en zijn tegenwoordig niet meer gemakkelijk beschikbaar. Gelukkig is via internet veel ter inzage gekomen en kan je thuis in deze bestanden zoeken. Het is echter een leerproces en geleidelijk ontdek je wel welke begrippen in de genealogie belangrijk zijn om mee te zoeken. Ook moet je je realiseren dat een bepaalde graad van onnauwkeurigheid geaccepteerd moet worden, het is een statistisch proces. Daarbij heb ik gemerkt dat een aantal familieverbanden die in onze boeken als "waarschijnlijk of mogelijk" worden betiteld met aanvullende informatie sterk kunnen worden verbeterd. Alles wat ik terugvind leg ik altijd onmiddellijk vast. Het is vaak lastig later iets opnieuw terug te zoeken. Soms zijn bronnen niet geheel correct, bij vergelijking met andere gegevens kun je meestal de fouten wel elimineren. Ik heb gemerkt dat de correctheid van onze Andringa boeken zeer hoog is en dat alle werkgroepleden een zeer groot compliment verdienen voor hun werk!!

Vindt u dit verhaal interessant en zou u zelf ook wel willen meedoen dan is er voldoende plaats in een onderzoekscommissie. Misschien komt er ooit nog eens Andringaboek III? Wie zal het zeggen. Voor mij was dit onderzoek echter zeer verhelderend.

P.J. Andringa (NC2113), Apeldoorn

EEN BIJZONDERE REIS IN HET HEDEN NAAR HET VERLEDEN...

Vandaag, 4 mei, dodenherdenking. De zoveelste na de Tweede Wereldoorlog. Vandaag heeft deze dag voor heel Nederland een extra emotionele lading door de zeer recente aanslag op Koninginnedag te Apeldoorn met alle rampzalige gevolgen. Het applaus bij de herdenking vanavond op de Dam is veelzeggend! Vandaag denk ik vooral terug aan het verhaal van Simon dat ik pas hoorde... Eerst een citaat uit Andringa boek 1 vanaf blz. 148:

LE 211 SIMON ANDRINGA, sergeant der marechaussee van het Koninklijk Nederlands-Indonesisch leger, geb. te Leeuwarden 18 juli 1910 en ovl. te Fort de Kock - Ned. Indië 19 aug. 1943, RK. Hij trouwt te Magelang - Java 30 aug. 1939 **PETRONELLA TUMPIAH KARJANSENTANA**, geb. te Wonosobo – Java 1 jan. 1920 en ovl. te Bandung 2 dec. 1956, RK. Aan Simon werd op 25 juli 1951 posthuum de Koninklijke onderscheiding Verzetsster Oost-Azië 1942-1945 toegekend. Uit dit huwelijk: *Ida Johanna*, geb. te Magelang 7 mei 1940 en ovl. te Medan - Sumatra 2 jan. 1945...

In Andringa boek I blader ik enkele pagina's terug en bekijk de gezinsfoto op blz. 144 aandachtig. Die foto is in 1936 genomen, kort voor het vertrek van Simon naar Nederlands Indië. Als oudste zoon van **Johannes en Ietje Andringa - Postma (LE 21)** zit Simon als militair op die foto omringd door zijn ouders, broertjes en zusjes. Negen jongens (waarvan twee heel jong overleden) en twee meisjes kregen Johannes en Ietsje. Helemaal rechts staat Agatha, haar heb ik jarenlang gekend als Aggie, de vrouw van Johan Nota, medebestuurder van de Andringa Werkgroep en Stichting. Een onvergetelijke, spontane en meelevende vrouw! Wat sprak zij vaak liefdevol en bewogen over haar zo jong overleden broer Simon. (Aggie en haar man Johan zijn inmiddels allebei overleden.)

Op blz. 149 staat ook een gezinsfoto, nu van het gezinnetje van **Simon en Nellie Andringa - Karjansentana (LE 211)** in 1941 met hun éénjarig dochtertje Ida Johanna. Daaronder staat het volgende verhaal:

SIMON was na de Japane bezetting van Nederlands Indië in het jaar 1942 de bergen en de jungle ingevlucht met nog enige andere medestrijders. Bijna een jaar lang hebben zij zich daar kunnen standhouden ondanks strijd en vele ontberingen. Zij leefden hoofdzakelijk van apen- en slangenvlees. Afdalend vanuit de bergen, op zoek naar voedsel, werd Simon door de Jappen gevangen genomen en in augustus 1943 gefusilleerd.

Zijn vrouw Petronella en hun dochtertje Ida verbleven ondertussen in een Japans vrouwenkamp. Daar werd de bijna vijfjarige Ida door dronken Japane soldaten letterlijk gestenigd. Een steen trof haar op het hoofd en veroorzaakte een diepe wond, waaraan zij kort daarna overleed.

Petronella haar verdriet werd nog groter, toen zij in 1945 van het Rode Kruis vernam, dat haar man Simon was gefusilleerd. Met haar sterk karakter en de overgave aan Gods wil heeft zij de kracht kunnen opbrengen om haar groot verlies te overwinnen.

Zij kwam naar Nederland en heeft een paar jaar bij haar schoonmoeder in Leeuwarden doorgebracht. Nellie, zoals zij werd genoemd, hertrouwde met Hendrik Nijhuis uit Enschede, waarna het paar naar haar geboorteland is vertrokken. Daar is Nellie na hun derde kind in 1956 overleden.

Wat zal dit verschrikkelijke nieuws met het overlijden van kleindochter Ida en oudste zoon Simon met ontzetting zijn ontvangen bij weduwe Ietsje Andringa – Postma en haar inmiddels volwassen kinderen in en rond huize Andringa aan de Kleijenburg te Leeuwarden! Zelf in de oorlog weduwe geworden, neemt Ytsje haar buitenlandse schoondochter Nellie na de oorlog, als zij naar Nederland komt, liefdevol in haar gezin op. Nellie werkt eerst enkele jaren in Leeuwarden als verpleegster en daarna in Enschede, waar zij haar tweede man leert kennen.

Vandaag, 4 mei, dodenherdenking. De zoveelste na de Tweede Wereldoorlog. Vandaag denk ik vaak even aan het verhaal van Simon dat ik pas hoorde... Deze Simon is een broer van Ida Okx – Andringa, sinds enkele jaren ons nieuwste en ook heel enthousiaste bestuurslid voor de Andringa Stichting. Samen met Ida en haar vriend Anton gaan wij op deze vrijdagmiddag 1 mei naar haar broer, het wordt een onvergetelijke middag!

Heel hartelijk worden wij ontvangen door onze gastheer, het klikt enorm tussen die twee, tussen Simon en Ida, broer en zus, die middag allebei gekleed in rood en wit, toevallig? Allebei houden ze ook van rood, wordt mij meteen verteld. Allereerst worden wij rondgeleid door Simon, vol trots toont hij ons de nieuwe gladde grijze vloer in een kamer die binnenkort als zijn atelier wordt ingericht. Enkele door Simon gemaakte beelden en meegebrachte souvenirs uit het buitenland zijn tentoongesteld. Tegen een muur staan een aantal nu nog blanco schilderdoeken. Op een andere muur kleine kunstwerkjes gemaakt door zijn kleinkinderen. Ida laat mij de rest van het huis zien, af en toe komt Simon er ook even bij. Een vrij open inrichting, strakke vormgeving met moderne uitstraling en overall alles keurig geordend, maar toch ook wel speels en met grappige details! Stuur je Simon een kaartje met veel rode accenten, dan wordt dat waarschijnlijk tussen de collage op de gang gestoken... Een limegroen kaartje krijgt misschien een plek in de keuken met modern kookeiland...

Even later genieten we op deze zonnige dag buiten op zijn terras van de prachtig aangelegde en goed onderhouden grote tuin. Op de tafel ligt een klein uniek fotoalbum met schitterende foto's, het fotoreisverslag van Simon zijn reis van eind vorig jaar naast een oude bruine Bosatlas uit 1958, folders en een heel bijzonder handgeschreven reisschema, Ida maakt op mijn verzoek een foto... (zie foto onderaan op pag. 14). **Waarom dit bezoekje en wie is deze Simon...**

Simon Petrus Andringa (LE 2132) is de tweede zoon van Elias en Elizabeth Andringa – de Vries. Zijn oudste broer Johan is geboren in 1944 en genoemd naar zijn grootvader van vaders zijde. Daarna kwam Annie, zij werd genoemd naar haar grootmoeder van moeders zijde. Dit was heel gebruikelijk in die tijd. Een tweede zoon zou dan de naam van de grootvader van moeders zijde krijgen en een tweede dochter de naam van de grootmoeder van moederszijde. Maar in het gezin van Ele en Lysbeth werd hiervan afgeweken. Simon Petrus Andringa, geboren in september 1946, is niet alleen genoemd naar zijn in de oorlog omgekomen oom Simon, maar ook naar diens vrouw, tante Petronella! Het zou mij dan nu ook niet verbazen dat Simon Petrus zijn zusje Ida Cecilia Andringa, geboren in oktober 1947, is genoemd naar het overleden dochtertje van Simon & Nellie en waarschijnlijk tegelijkertijd naar haar beppe Ietsje.

Simon Petrus Andringa, in het dagelijks leven Senior Projectopzichter Onderhoud bij Nieuw Wonen Friesland te Leeuwarden en Heerenveen, is niet alleen sportief, handig, ondernemend en creatief, maar houdt ook van verre reizen. Hij was een aantal keren in Australië, Nieuw Zeeland en reeds in Nepal. Een lang gekoesterde wens om naar Indonesië wordt eind vorig jaar werkelijkheid. Samen met reisgenote Karin vertrekt hij op 8 november 2008 vanaf Schiphol, uitgezwaaid door zus Ida. Op Sumatra, het eerste eiland, waarvoor ruim een week is ingepland, is het hoofdoel van Simon om het graf van zijn in WOII overleden oom te bezoeken. Maar om dat te vinden, is nog niet zo eenvoudig, zelfs niet als de foto van het verzamelgraf (zie blz. 136 in Andringa boek 2) wordt getoond. In Fort de Kock, de plaats van overlijden, vinden ze wel een uitkijktoren bij de bergen, maar geen oorlogsgraven. Simon zijn teleurstelling is groot, maar na tien dagen lang vergeefs te hebben gezocht op Sumatra, kan hij zich ook goed voorstellen dat reisgenote Karin nu eindelijk wel verder wil reizen. Voordat ze naar de Gili eilanden gaan ter afsluiting van hun vakantie brengt een binnenlandse vlucht hen van Padang (Sumatra) naar Bandung (Java).

Niet ver van Bandung op Java bevinden zich erevelden, komt Simon ter ore. In de jaren zestig hebben er herbegravingen plaatsgevonden. Oorspronkelijk lagen de graven van bijna 25.000 slachtoffers, militairen zowel als burgers, van de strijd in Nederlands-Indië op 22 erevelden over de hele archipel verspreid. Tussen 1946 en 1952 werden deze aangelegd door de legergravendienst van het KNIL. Na de soevereiniteitsoverdracht werden in de jaren zestig op verzoek

van de Indonesische regering de graven geconcentreerd en de stoffelijke resten bijeengebracht op de zeven erevelden op het eiland Java. (zie ook www.ogs.nl) Opnieuw doet Simon een poging, als wordt verteld over de oorlogsbegraafplaats

Pandu, ongeveer 25 km. verder. In het register staat geen Andringa! Hem wordt uitgelegd dat er nog een ereveld moet zijn even buiten Bandung. Weer reizen ze zo'n 25 km. verder, wie weet hebben ze daar meer geluk. Op het toegangshek even buiten de stad Cimahi, staat op het terrein achter de gelijknamige openbare begraafplaats Leuwigajah in gouden letters vermeld:

"EREVELD LEUWIGAJAH".

Nog voordat Simon het register in de open galerij vlak achter het toegangshek goed heeft kunnen bestuderen, ontdekt Karin het verzamelgraf met S. Andringa.

Bijgevoegde foto's zeggen meer dan genoeg....

Vandaag, 4 mei, dodenherdenking. De zoveelste na de Tweede Wereldoorlog. Vandaag denk ik nog eens aan het verhaal van Simon dat ik pas hoorde... Een diepgekoesterde wens is toch uitgekomen, Simon heeft het graf van zijn oom Simon eindelijk gevonden!

Uit het kleine fotoboekje, wat zijn zoon en schoondochter over deze reis van hem maakten, noteer ik de volgende regels:

Life is not a race, but a journey to be savoured each step of the way.
Yesterday is history, to morrow is a mystery and today is a gift.

Na ons afscheid wordt ik door Ida geattendeerd op een bijzondere terrastegel buiten bij de voordeur, waarin het Andringa wapen door Simon is gegraveerd. Simon, heel, heel hartelijk dank voor je gastvrijheid en je bijzondere verhaal!

Tsjikke Andringa.

De veertiende aflevering alweer - een verhaal over ontmoetingen met Andringa's ... nu in ASN 49. Regelmatig ontmoet ik mijn eigen Andringa familie en af en toe de Andringa's van het Andringa Stichtings Bestuur. Daarnaast hoor, lees, zie of ontdek ik vaak iets over andere mensen die dezelfde achternaam dragen of er aan verwant zijn.

Overigens ben ik altijd benieuwd naar jullie reacties & verhalen, bel of stuur eens iets op, wie weet wordt daar in het volgende ASN op ingegaan ...

Het eerste telefoontje na het verschijnen van ons vorige nummer, ASN 48 komt van **Martha Larooij – Andringa (YH 313)**. Al lezend onder de droogkap ontdekt zij een fout in de rubriek 'Ontmoetingen' op pagina 25 in het decembernummer. Vorig jaar, dus in 2008, werd zij niet 80, maar 90 jaar! Natuurlijk bied ik haar mijn welgemeende excuses aan, maar complimenteer haar eveneens met haar uiterlijk en stem als van een 80-jarige. Martha, vanaf mijn bureaustoel nu alsnog van harte gefeliciteerd met uw 91^e verjaardag op 28 maart jl.

Wie is er in bezit van een Andringa wapen, geschilderd op een bord of iets dergelijks? **Klaas Andringa (NA 11111)** is er al jarenlang op zoek naar! Misschien weet u van een exemplaar wat ergens bij een Andringa inboedel is achtergebleven of wie weet heeft u er eentje voor hem beschikbaar! Tsjikke zorgt voor bemiddeling, graag een reactie naar haar! Kort na het verschijnen van ASN 48 werd deze vraag door Klaas gesteld, ik heb hem voorgesteld een

oproep in ASN 49 te plaatsen. Ik herinner me overigens dat er ergens op een tafel tijdens de Andringa familiedag in 1988 diverse zelfgemaakte wapens waren tentoongesteld. Er was een zegelring met Andringa wapen, ook was er een wapen op een aardewerken wandbord en eentje op hout geschilderd, terwijl er ook wapens waren geborduurd. Maar ik weet niet wie deze wapens destijds hadden meegenomen ter

opluistering van die 4e Andringa familiedag in De Open Hof te Leeuwarden. Bij **Simon Andringa (LE 2132)** ligt tussen de terrastegels bij zijn voordeur een heel uniek exemplaar, ik hoop dat de foto in ASN 49 duidelijk genoeg is.

Terwijl ik bezig ben met de kopij voor dit ASN, ervaar ik opnieuw enkele zeer bijzondere "ontmoetingen"... In een van de blauwe ASN nummers die ik voor de column heb geraadpleegd, schrijft onze toenmalige voorzitter uit Exloo, Sjoerd Andringa (ZG 2114) een artikel over **Martinus van Andringa (W 11121)**, kunstschilder (1864 – 1918). In dat artikel valt te lezen dat het onbegrijpelijk is dat het werk van deze kunstschilder niet meer bekendheid heeft gekregen. Zijn werk is boeiend, veelzijdig en zijn productie is omvangrijk. Sjoerd doet dan ook een oproep of een van de Andringa lezers meer informatie over Martinus van Andringa heeft.

Na verwerking van het interview met Simon Petrus Andringa (LE 2132) voor ASN 49, kijk ik nog even op internet op www.ogs.nl om meer te weten te komen over het ereveld Leuwigajah, waar hij het verzamelgraf van zijn oom Simon vond.

De website van de Oorlogsgravenstichting geeft mij nog veel meer informatie. Er blijken zes Andringa's via het slachtofferregister te zijn vermeld. Een van hen is mij totaal onbekend. Het gaat om **Liesbeth Selly van Andringa – Oppenheim**, geboren te Groningen op 3 september 1872 en overleden op 24 januari 1943 in concentratiekamp Auschwitz II – Birkenau in de gemeente Oswiecim in Polen. Verschrikkelijk, wat zal zij vooral in haar laatste levensjaren veel mensonterende dingen hebben meegemaakt! Ik heb net voor het eerst het boek "Danseres zonder benen", geschreven door Clara Asscher – Pinkhof, gelezen. Clara haar oorlogsleed, wat in dit boek wordt beschreven heeft mij diep geraakt en is misschien vergelijkbaar met wat Liesbeth is overkomen. Grote kans dat zij in de stad Groningen, waar Clara haar man Avraham Asscher, jarenlang opperrabbijn was, elkaar zelfs hebben ontmoet ... **Maar wie is deze Liesbeth?** Vrij snel vind ik haar toch in Andringa boek I. Liesbeth was de vrouw van kunstschilder

Martinus van Andringa en een dochter van Julius Oppenheim, bankier, en Lea Buzaglo. Opnieuw wordt mijn nieuwsgierigheid geprikkeld. Zou er via internet misschien meer over Martinus en zijn vrouw Liesbeth te achterhalen zijn? Tot mijn grote verbazing kom ik uiteindelijk op een website van de Universiteitsbibliotheek van Leiden, waarin over tien door Martinus van Andringa vervaardigde schilderijen iets staat vermeld. Sommige zijn voorzien van een afbeelding. Op een van zijn schilderijen staat een schilderes aan haar ezel met de opmerking: "Vrouw van Van Andringa?" Natuurlijk kan ik het niet laten om die afbeelding hier voor dit artikel te kopiëren. Voor zover bekend hebben Martinus en Liesbeth van Andringa – Oppenheim,

getrouwd te Groningen op 4 november 1895, geen kinderen gekregen. Hij was de laatst bekende telg uit de familietak W, in Andringa boek I op blz. 235 wordt dit geslacht genoemd: "De Burgerij van Leeuwarden". (Is zijn zerk er nog? - ta)

Een blauwe hemel, een stralende zon, dat belooft een fijne dag te worden! De was draait, het gras is gemaaid, mijn eerste kopje koffie neem ik vandaag mee naar de achtertuin. De paarse akelei, ooit nog afkomstig uit de tuin van mijn ouderlijk huis te Oosterbierum, bloeit en groeit op meerdere plaatsen, ook waar ik ze jaren geleden niet heb geplant en gezaaid. Om dat te voorkomen, had ik de sierlijke zaaddoosjes natuurlijk tijdig weg moeten halen, maar ja... De afscheiding tussen het grasveldje, de tuintjes, de oprit en het terras zijn door mij gemaakt van op elkaar gestapelde grijze stoeptegels, soms ongeschonden exemplaren, maar ook kapotte tegels, de ruwe afgebrokkelde randen dienen nu als decoratieranden... Op de hoogste stapel op zithoogte geniet ik van mijn tweede kop koffie. Een kwartcirkelvormig terrasje heb ik jaren geleden gemaakt met behulp van restanten straatstenen die overal in ons dorp (en op het erf van de boerderij te Koehoal) als afval waren gedumpt. Op dat terrasje (in een hoekje van de tuin gevormd door de met groene hederia klimplanten begroeide muur op het schuurtje van de buren en een lange houten schutting) zit ik af en toe 's avonds op de verweerde houten tuinstoel te genieten van een mooie zonsondergang. Bijen vliegen vanmorgen af en aan op roze bloeiende planten, waarvan ik de naam niet weet. De handvormige bladeren met zeven "vingers" stinken naar urine. Voor mijn nieuwjaarswensen voor het jaar 2007 heb ik die mooi gevormde blaadjes gedroogd, geseald en verwerkt tot kaartjes. Bijna alle planten in mijn tuintje heb ik ooit gekregen, realiseer ik me nu! De aardbeien kreeg ik mee vanuit Zierikzee, de rabarber van mijn oudste broer, de raapsteel van mijn zwager, de Japanse anemoon van een van mijn zussen. Mijn schoonvader gaf mij eens sierlijke klimplantjes met blauwpaarse bloemetjes, ook nu weet ik geen naam. Een blauwe hortensia kreeg ik een paar jaar geleden op mijn verjaardag van mijn oudste zus. Uit heit zijn tuin komt de roze sedum, ook wel hemelsleutel genoemd. Van mijn buren rechts kreeg ik vorig jaar ook hortensia's, blauwe en roze, met nog enkele andere struiken, omdat zij hun tuin drastisch gingen veranderen en van buren links (die toen gingen verhuizen) ben ik ooit in het bezit gekomen van een roze roos op stam. Nog even en dan bloeit het uit een berm meegenomen vingerhoedskruid, dit jaar staan ze overal mooi verspreid in groepjes. Bijna vergeet ik nog te noemen mijn favoriete, op zomeravonden zo heerlijk geurende, kamperfoelie van de buren, maar bloeiend in mijn tuin! In mijn achtertuin zijn dus vooral roze, paarse en blauwe bloemen.

Mijn derde kop koffie neem ik mee naar de voortuin. Hier staan aan de rand van tuin en trottoir, vier ronde hoge cilindervormige "stenen", zowel doorsnee als hoogte ong. 40 cm, ooit proefboorsels? uit een of andere dikke muur uit het kantoorgebouw waar mijn ex-man toen werkte. Voor spelende kinderen op het trottoir zijn dit al jarenlang leuke stap/springstenen, voor mij zijn het handige zitstenen, niet alleen om nu m'n koffie met koek te nuttigen, maar vooral bij het onkruid wieden en om over enkele maanden zittend te kunnen genieten van alle vlinders in onze grote vlinderstruik. In de voortuin beperk ik mij tot witte, gele en

groene bloeiende planten. De witte madeliefjes en een enkele gele paardenbloem laat ik daarom ook maar mooi in het grasveldje bloeien tot de volgende maaibeurt. Voor de voortuin heb ik ook maar heel weinig plantjes gekocht, volgens mij alleen de gele voorjaarsbloemen (primula's, ook wel sleutelbloem genoemd) die nu bijna zijn uitgebloeid. Rechts van de oprit is nu een brede rand bedekt met vrouwenmantel, toen als stekjes gekregen van een van mijn vriendinnen, de groenbloeiende plant waarvan de bladeren 's ochtends en/of na een regenbui zo prachtig zijn versierd met ontelbare waterdruppeltjes... Daarachter is het eens piepkleine buxusplantje al bijna een meter hoog, binnenkort toch maar eens snoeien. Ook in de voortuin een hortensia, een witte en een paar geelbloeiende heesters; twee jaar geleden stonden deze nog in de tuin van mijn achterbuurvrouw die naar een bejaardenwoning ging verhuizen. De vlinderstruik links van het grasveld was een verjaarscadeau van pake **Sijbe Andringa (YB 1221)** voor mijn dochters. Zij kregen toen ook een fruitboompje, een kruisbessenstruik, maar die heeft het niet overleefd. (Maar daarover niet getreurd, sinds enkele jaren woont mijn neef **Sibe Andringa (YB 122131)** in een leuk huisje vlak bij de boerderij van mijn broer Klaas Evert (YB 12213) en diens vrouw Ytsje. Bij Sibe staan heel veel fruitboompjes; aan het eind van de zomer gaan we daar weer gezellig rode bessen, kruisbessen en zwarte bessen plukken en verwerken tot jam en/of sap. Dit jaar helpt zus Geiske ook mee!) In mijn voortuin is het eerste bloempje van de gele roos (vorig jaar verjaarscadeau van omke Harm & muoike Jaitske) bij de rozenboog (verjaarscadeau van school) aan het begin van onze oprit bijna in bloei, de witte roos die ik jaren geleden van heit Sybe kreeg en de gele roosjes van mijn jongste broer, beginnen langzaam uit te botten. Verder in dat gedeelte van de tuin een grote hosta, drie witte geitenbaarden en groene varens, af en toe afgewisseld met gele zomerbloemen en/of een gele potschrysanthe. Een tuin vol herinneringen...

Veel geld heb ik nooit kunnen en willen besteden aan onze tuin, ook ben ik geen echte tuinvrouw. Toen wij hier na mijn echtscheiding vanuit Havelte (daar hadden wij destijds een oud schooltje als woning gekocht) op een snikhete zaterdag op 4 augustus 1990 bij onze huidige huurwoning te Veenwouden aankwamen, was de tuin nog een grote woestenij. Behalve de voortuin, die had heit Sybe 's morgens helemaal omgespit, samen met mijn neven **Robyn (YB 122112)** & **Harm (YB 122113)** en met onze voormalige kostganger Siebren. De voortuin was omgetoverd in een vrolijke tuin met bloeiende rode en gele perkplantjes! Wat was dat een verrassing toen wij 's middags met ons drietjes, Sygri (3), Kirsten (2) en mijn persoonlijke, zittend naast de chauffeur in de supergrote verhuishuiswagen, deze bloementuin aanschouwden! Inmiddels ziet de tuin er heel anders uit. Ik ben nog altijd tevreden over het destijds zelf gemaakte tuinontwerp, de opritten zijn toen voor een vriendenprijsje aangelegd door een van mijn dorpsbewoners met stoeptegels die ik ook al in Baflo had gebruikt. Nog steeds ben ik heel blij met alles wat er groeit en bloeit, behalve natuurlijk met het

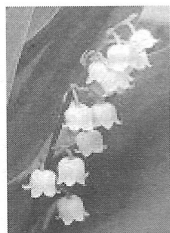
hardnekkige zevenblad, wat echter qua kleur wel heel goed past in de voortuin... Toen wij hier naar toe verhuisden moest ik op dat moment heel zuinig leven. Ook nu is het bij mij geen vetpot, maar een groot voordeel is dat de tegenwoordige economische crisis voor mij vrij "bekend" terrein is. Wij hoeven geen grote stap terug te doen! Ik ben het gewend om met een klein inkomen rond te kunnen komen. Af en toe is het zelfs een uitdaging om met zo weinig mogelijk geld toch nog heel veel leuke en creatieve dingen te doen!

Even terugkerend naar het verhaal over de bloemen, de tuin vol herinneringen...

Sommige bloemen doen mij denken aan mijn dierbare familieleden die mij, die ons, de laatste jaren zijn ontvallen. Sneeuwklokjes heb ik nog niet genoemd, maar die krijgen vanaf nu ook een plaatsje in onze tuin, er liggen al bolletjes klaar. Mijn oudste zus **Jitske (YB 1221)** koesterde altijd de eerste sneeuwklokjes, zij plukte elk jaar opnieuw een paar van die prachtige witte, tere bloempjes om ze een mooi plekje te geven in het papegaaienvaasje of in een ander klein vaasje ergens in huis. Sneeuwklokjes, wiegelend op hun dunne steeltjes, zo dapper en puur, tevoorschijn

komend uit de barre kou als teken van nieuw leven. Het vroegste bolbloempje van het jaar. Helaas is **Jitske Kramer – Andringa** 25 februari 2009 overleden, haar kleinkinderen brachten daarna elke dag sneeuwklokjes bij beppe Jitske, even later ook bij haar graf...

Een ander wit bloempje, het Lelietje der Dalen, doet mij altijd denken aan mijn zus **Lybrich (YB 1221)**, ook zij is veel te vroeg overleden, op 6 mei 2000. Een zoete, ietwat exotische geur die je lang bijblijft, heerlijk, wat ruikt dat lekker! Niet alleen in de huis te Leeuwarden, waar bloeide dit plantje, maar ook haar laatste woonplaats, kantachtige Fluitekruid was

sprookjesachtige tuin van het Lybrich jarenlang woonde, in de tuin en in de bossen van Beetsterzwaag. Het witte, volop aanwezig bij haar begrafenis, terwijl bij Jitske, ús blomkefrou, prachtige bloemstukken en/of kleurrijke boeketten werden megedragen. Bij elke verjaardag werden wij door Jitske steeds opnieuw verrast met een zelfgemaakt bloemstukje, gemaakt van bloemen uit eigen tuin of uit de pluktuin van Goutum.

Herinneringen blijven bovenborrelen: ik denk nu aan mijn broertje Harmen, spelend in zijn tuintje, eigenlijk een zandbak. Daar maakte hij een boog van

takken die door hem werden bedekt met een ragfijn groen plantje met kleine witte bloempjes. Waarom komt dit beeld en het volgende liedje nu bij mij boven?: “Ik zie een poort wijd openstaan...” Misschien kunnen mijn broers en zus dit verhaal verder aanvullen? Net voor zijn zesde verjaardag op 22 mei 1956 is **Harm (YB 1221)** helaas verdronken. Op het eenvoudige witte grafsteentje op het kerkhof te Oosterbierum staat de veelzeggende volgende tekst:

Harm ! Ja, Heare ! 22-5-1950 18-5-1956

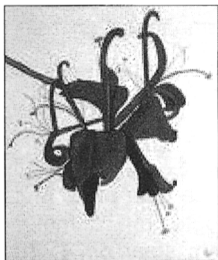
Mem Grytsje schreef in Andringa boek I een mooi verhaal over Harm (blz. 263).

Welke bloemen zou ik bij mijn eveneens overleden ouders willen noemen? Ik herinner mij uit de verhalen van mem **Grytsje Andringa – Werkstra (YB 13)** dat zij 's morgens vroeg op haar huwelijksdag op 11 mei 1939 heel veel verse viooltjes uit de tuin van haar vader, pake Jouke, plukte. Vele boeketjes met viooltjes kregen even later een plaatsje in de feestzaal. Mem haar verjaardag was op 24 mei. Jarenlang kreeg zij van mij op die dag een boeket met gele lissen uit een sloot aan de Kapelleweg met enkele heerlijk geurende paarse seringens, die omstreeks haar verjaardag bloeiden, met toestemming geplukt uit de tuin van boer van der Zee. Bij ons thuis zorgde mem elke dag voor een bloemetje op tafel! Wat kon mem genieten van de vele bloemen die werden bezorgd na thuiskomst uit het ziekenhuis, bij festiviteiten of zomaar als dank. Tegenwoordig, als ik de paarse akelei bij mij in de tuin zie bloeien, denk ik steeds even terug aan mijn heerlijke jeugd op de boerderij aan zee te Koehoal. Akelei, zo mooi voor een boerentuin? Nee! De akelei spreekt tot de verbeelding door de mooie kleur van de bloem en de eigenaardige gekromde lange sporen aan de achterzijde van de bloem. De akelei bloeit in vele kleuren en vormen, is een sterke plant en zorgt voor een sfeervolle tuin. Mem stierf op 26 dec. 1995.

Bij heit **Sybe Andringa (YB 1221)** denk ik nu aan de vele tulpen en gladiolen die hij op onze akkers verbouwde. Eind vijftiger jaren heeft hij op zijn gemengd bedrijf te Oosterbierum veel arbeidsintensieve producten toegevoegd, om zijn arbeiders niet te hoeven ontslaan. De mechanisatie kwam toen sterk op gang. Heit sleepte diverse prijzen in de wacht met zijn bloeiende tulpen en gladiolen, heel veel verschillende soorten stonden op het land waarvan de bloemen vrij snel na de bloei afgesneden moesten worden, zodat de bollen beter konden groeien. Heit Sybe maakte regelmatig op zaterdagmiddag een groot boeket met bloemen voor mem Grytsje, had hij de grote zwarte metalen bak met roosters, om de lange gladiolenstelen goed te kunnen schikken, zelf ontworpen en door de dorpsmid later maken? Ook maakte heit in de feestweek van ons dorp zeer bijzondere en grote gladiolenbloemstukken, bevestigde deze op zijn eigen auto en reed zo mee in de optocht, uniek in die tijd! Ter opluistering van onze huwelijksplechtigheid in de kerk van Oosterbierum op 4 sept. 1985 had heit Sybe een prachtig bloemstuk voor Hilbert en mij laten maken met veel symboliek!

Zelfs een exemplaar van het rode Andringa boek was erin verwerkt! Door een kort verblijf in het ziekenhuis kon heit er toen niet zelf mee aan de slag, maar gelukkig was hij wel bij die dienst aanwezig. Opnieuw schiet mij iets te binnen. In 1976 hebben mijn ouders een huis in het dorp laten bouwen, mijn oudste broer vestigende zich toen met zijn gezin op de boerderij aan de zeedijk. In het midden van het braakliggende bouwterrein naast hun huis heeft heit enkele jaren een stervormig bloemenmozaiek van bloeiende tulpen gecreëerd. Tot slot: Gladiolen symboliseren kracht en overwinning! Heit stierf op 16 juni 1998.

Mijn lievelingsbloemen of planten? In ieder geval geen prikkende cactussen, hoewel ik sommige bloemen ervan wel heel mooi vind. Klimmende, slingerende planten met grillige bladvormen? Veldbloemen? Felgeel bloeiende koolzaadvelden? Vooral geurende bloemen hebben mijn voorkeur, geloof ik. Kom ik dan toch weer terug bij de kamperfoelie? "Kamperfoelie bloeit lang, geurt heerlijk, de bloemen zijn fraai om te zien, is van onschatbare waarde en niet kieskeurig qua grondsoort. Op den duur wordt kamperfoelie een warboel als je ze maar door laat groeien..." lees ik. Ook dat past wel bij mij, zo langzamerhand is het bij mij thuis een warboel van diverse spulletjes en stapels paperassen, omdat ik ze niet tijdig opruim of weggooi... Of heb ik meer affiniteit met vlinders? Wie zal het zeggen? Nu maar snel naar een ander onderwerp...

Nee, nog niet helemaal. Vanmorgen sprak ik met wèl een echte tuinvrouw: Hiltje. In 1998 vestigden Herman Andringa en zijn vrouw **Hiltje Dekker (NB 22114)** zich in een oud boerderijtje te Oldeholtpade aan de Hoofdweg 205. Het sterk verwaarloosde pand is inmiddels grondig opgeknapt en omgetoverd tot een prachtige woonboerderij met de toepasselijke naam: "**De Holthof**". Wij hebben er sindsdien al vele Andringa Stichting Bestuursvergaderingen meegemaakt, bijna elke keer was er wel weer iets nieuws te bewonderen. Naast hun woning staat nog een huisje, dit was tijdens de verbouwing de woonruimte voor Herman en Hiltje, maar tegenwoordig wordt het 's zomers als gastenverblijf verhuurd (meer informatie via www.boerderijkamers.nl). Ik ben weer even afgedwaald, ik zou immers vertellen over een echte tuinvrouw! In mijn ogen is Hiltje dat helemaal. Het braakliggende terrein rond de destijds verwaarloosde boerderij is door Hiltje omgetoverd tot een schitterende tuin! Onvoorstelbaar hoe Hiltje dit allemaal heeft gerealiseerd, maar zij is dan ook vaak van 's morgens vroeg tot 's avonds laat bezig in haar tuin. Een tuin van 2500 m² met weelderige borders op kleur met daarin voornamelijk vaste planten en siergrassen, een grote vijver en verschillende terrasjes (meer informatie via www.opentuinenfriesland.nl) Je kunt er zelfs genieten van een kop koffie met (door Hiltje eigenbakken) taart! Toen ik haar vanmorgen aan de telefoon sprak, vertelde ze vol trots en enthousiast over

de groenmarkt, waar ze onlangs heel veel “stekgies” uit eigen tuin heeft verkocht en dat ze de komende dagen met tuinvrienden naar enkele bloemenfairs in Zuid Friesland zal gaan om weer nieuwe inspiratie op te doen en misschien nieuwe aankopen. Ook zij heeft heel veel “krijgertjes” in haar tuin, zo omschrijft Hiltje de van andere tuinliefhebbers gekregen stekjes, bloemen en planten!

19 t/m 23 mei 2009, de 63ste Elf Steden Wandeltocht Vijfdaagse wandelaars door Friesland langs de Elf Steden. Steeds meer mensen krijgen de smaak te pakken van het wandelen. Jarenlang liep ons sportieve oud-bestuurslid **Hans Andringa (NC 2114)** uit St. Nicolaasga mee, maar maandag zag ik hem niet tussen de vele inschrijvers. Wat jammer, Hans, dat je deze keer vanuit je (ziekenhuis)-bed de tocht moet volgen. Ik wens je vanaf hier veel sterkte! Hans heeft vele Elfstedenkruisjes op zijn naam staan, niet alleen door bovengenoemde wandeltochten, maar ook die per fiets op Pinkstermaandag en zelfs heeft hij een paar keer de tocht der tochten per schaats volbracht!

Ze doet al jaren niet meer aan sport. Maar op het Wirdumer dorpsfeest bleek **Ingrid Andringa (LE 2133)** over onvermoed talent te beschikken! Friesland's sterkste man Wout Zijlstra was diep onder de indruk. Ze deed die vrijdagavond bij een demonstratie van die sterke man Wout gewoon voor de gein mee. Met gemak heeft Ingrid een gewicht van 5 kilo over een hoogte van 5 meter geslingerd. Het Nederlandse record voor amateur slingers staat op 4, 70 meter. Ingrid, toevallig ook nog woonachtig aan de Werpsterdyk, proficiat!!!

Door verschillende mensen krijg ik af en toe krantenartikels aangereikt over Andringa's “in the picture”. Nu stond ik zelf in de krant en kwam ook nog op TV!

Tsjikke Andringa (YB 12214) was te zien in de rubriek “Hea” op Omrop Fryslân.

Het was dan ook naar aanleiding van een uniek project! Reeds jarenlang onderhoudt CBS “De Frissel” te Veenwouden, waaraan ik verbonden ben als vakleerkracht handvaardigheid, contacten met onze partnerschool te Kramarzyny in Polen. Dit dorp ligt in het noorden van Polen in de buurt van Gdansk in de provincie Kasjoebië, waar naast de Poolse taal ook Kasjoebisch wordt gesproken, als minderheidstaal enigszins vergelijkbaar met het Fries in Nederland. Ongeveer eens per twee jaar is er een uitwisseling van leerlingen, eind april ging ik mee samen met twee collega's, 13 leerlingen uit groep 8 en vijf vaders als chauffeurs in eigen auto. Samen met ouders en leerlingen hebben we vanaf eind maart aan een uniek wandkleed gewerkt. Ons dorp en Veenwoudsterwal met omgeving is met behulp van diverse textieltechnieken uitgevoerd tot een grote muurdecoratie. Akkers, weilanden en natuurgebieden zijn gebreid gehaakt, geknoopt en/of met vilttechnieken gemaakt, de beide dorpen werden

geborduurd, waarbij voor elke buurt een andere kleur, de wegen gevlochten en de fietspaden gepunniikt. Veenwouden ligt aan het spoor. De geborduurde rails, (door mij gemaakt zittend achterin de auto van Eppie en later in die van Ida op weg naar de laatste ASB vergadering te Apeldoorn op 31 maart) zijn misschien zichtbaar op deze foto, zo niet, kijk dan bij www.rtvnof.nl en link door naar het archief van eind april. Het cadeau voor onze partnerschool werd enthousiast ontvangen en kreeg meteen een ereplek! Hartverwarmend waren vooral de enorme gastvrijheid, alle voor ons georganiseerde activiteiten, de leuke contacten, het samen zingen en musiceren en het ontroerende afscheid!

“Binnenkort ga ik het boek: “De heit van Serafyn” van de Friese schrijfster Marga Claus lezen”, schreef ik in ASN 48. Vele facetten in deze roman beschreven uit het levensverhaal van de franciscaanse pater “**Gerhard**” in Irian Jaya, waar hij 20 jaar lang als missionaris werkte, worden, gebaseerd op de werkelijke belevenissen van pater **Eduard Andringa (LE 121)**, geb. te Bolsward op 14 juli 1933 en overleden te Warmond op 14 mei 2008. Zeer boeiend, indringend en heel goed gedocumenteerd ervaar ik al lezend dit fascinerende verhaal! Door Marga Claus haar contacten tijdens de laatste levensjaren van deze missionaris, beschreven in het boek “De heit fan Serafyn”, (ook in het Nederlands verschenen als “De vader van Serafyn”) is pater Eduard Andringa voor mij gaan leven! Helaas heb ik hem nooit echt ontmoet. Af en toe vergeleek ik het verhaal uit het boek “De heit fan Serafyn” met de gegevens over hem en zijn familie uit Bolsward uit Andringa boek I (op blz. 147 en 148) en de necrologie, het door Marga Claus in memoriam uitgesproken tijdens zijn uitvaartdienst. Diep respect heb ik gekregen voor de barre omstandigheden op Nieuw Guinea, waarin pater “**Gerhard**” toch telkens maar weer (af en toe gesteund door het verre thuisfront in Friesland) omhoog wist te klauteren. Dat het meisje Serafyn op zijn pad kwam, maakt het alles nog veel indrukwekkender! Een echte aanrader!

Ik blijf me verbazen over de gebeurtenissen die mij deze maand Mei voor deze rubriek “Ontmoetingen met Andringa’s...”, worden aangereikt en/of mij te binnen schieten en hoe ze in elkaar grijpen. Nu door een telefoontje mijnerzijds om het nieuwe adres van Eli Andringa (NC), na een recente verhuizing, te achterhalen. Eli heeft net iets over zijn oud-klasgenoot Gerrit Andringa in de krant gelezen. “Met droefheid nemen wij kennis van het overlijden van onze nog enige broer, zwager & oom Gerrit Andringa. Wij wensen Ciel en de kinderen alle sterkte toe.” aldus de advertentie in de Leeuwarder Courant. **Gerrit Andringa (LE 1211)**, de broer van de in vorige alinea beschreven pater Eduard, stierf op 16 mei 2009.

De maand Mei, voor mij en m’n naaste familie een maand met enkele gedenkdagen, maar vooral veel verjaardagen! Wel tien! Nu, aan het eind van de maand nog twee: broer Klaas Evert (28 mei) en schoonzus Yvonne (dit jaar op de 30^e).
Oare kear mear! Mei freonlike groet, Tsjikke Andringa (YB 12214)

WE KUNNEN ALTIJD BIJ DE BUREN TERECHT ...

Klaas en Anjo Andringa voelen zich na een wat stoeve start welkom in Ierland, zo begint het artikel uit het ledenblad van LTO Noord van 23 december 2006, pas toegestuurd in een envelop met meerdere knipsels over andere Andringa's. door een belangstellende ASN lezer uit Stiens. Hieronder enkele fragmenten:

<< Een vreemdeling wordt direct binnen gevraagd en voorzien van een mok thee en een schaal koekjes. Iedereen neemt uitgebreid de tijd voor een gesprek. Deels uit nieuwsgierigheid, deels uit gastvrijheid. Maar die bekende Ierse gasvrijheid biedt geen garanties voor een warme ontvangst als je er als boer wilt vestigen. Dat ervoeren **Klaas en Anjo Andringa – Spijker (YA 21231)**

Een natte decembermiddag in Ierland. Een smal weggetje kronkelt van een heuvel af. De meeste weilanden zijn leeg, hier en daar loopt nog wat vee buiten. Het contrast tussen boerderijen is groot. De ene keer staat er een grote stal omringd door de nieuwste trekkers en werktuigen, dan weer is het erf gevuld met verscheidene schuurtjes, een roestige maaier en een oude trekker. In het dal staat een geel huis met daarachter een houten ligboxenstal. In tegenstelling tot veel landerijen in de omgeving, ligt deze boerderij er strak bij. Ook het erf is opgeruimd en helemaal verhard. Het is het werk van Klaas en Anjo Andringa die 25 jaar geleden het Drentse Zuidwolde verruilden voor Moyglass in het graafschap Galway. Hun kinderen Sjoerd, Jikke en Jorrit zijn hier geboren. Nu melken ze 35 koeien op 22 hectare grasland.

"Ik werkte met mijn vader in het bedrijf, maar zag me niet mijn hele leven in Nederland werken", legt Klaas uit. "Alles was daar al af. Ik wilde graag zelf iets opbouwen." De keuze viel al gauw op het dunbevolkte Ierland met zijn vriendelijke en relaxte bevolking. Land was er toen nog goedkoop. Ook Anjo zag het helemaal zitten: "Ik hou wel van avontuur. En toen Klaas zo enthousiast was over Ierland, dacht ik, we proberen het gewoon." De eerste weken in Ierland liepen niet zo soepel. Toen Klaas en Anjo in hun nieuwe vaderland arriveerden, bleek dat de burens niet eens wisten dat de oude eigenaar zijn boerderij verkocht had. Een andere verrassing was dat in die tijd vrij komende landbouwgrond werd verdeeld onder de boeren in de omgeving, die het voor weinig geld mochten overnemen. "Toen de boeren hier ontdekten dat er een buitenlander geïnteresseerd was, gingen ze snel rond met een petitie om ons weg te krijgen", blikt Klaas terug. "Maar omdat ik boer was en Nederland lid van de EU, had hun actie geen effect. Het jonge stel begreep wel dat de weerstand niet persoonlijk was bedoeld. En na een voorstelronde in de buurt werden ze geaccepteerd. Anjo: "Als er eens iets was, konden we altijd bij de burens terecht."

Nu, na 25 jaar, horen de Andringa's helemaal thuis in hun omgeving! >>

(Belangstelling voor het hele artikel? Neem contact op met Tsjikke voor kopie).

INHOUDSOPGAVE

Andringa Stichting adressen	pag. 2
Enkele mededelingen	pag. 3
Inleiding bij ASN 49 - wist u dat ...	pag. 4
Column door Herman & Tsjikke	pag. 5
Andringa pad door Friesland door Tsjerk	pag. 7
Herkomst voornamen familieleden door Piet	pag. 9
Interview met Simon Petrus Andringa	pag. 13
Ontmoetingen met Andringa's – 14 -	pag. 17
Artikelfragmenten uit een krant over Klaas en Anjo	pag. 26
Inhoudsopgave	pag. 27
Andringa boekbestellingen en kalenders	pag. 28

Andringa - publicaties

De Andringa familieboeken en Andringa kalenders zijn te bestellen door het verschuldigde bedrag over te maken naar:

Andringa Stichting, Waterlelie 5 te Kollum
Postgirorekening nr. 99008 onder vermelding van: Bestelling
.. x boek deel 1 en/of .. x boek deel 2 en/of .. x kalender.
Noteer duidelijk uw naam en adres op de acceptgirostrook.

Na ontvangst van het bedrag
krijgt u het bestelde thuis gestuurd.

Persoonlijk boeken of kalenders afhalen en betalen mag ook, maar
laat dit dan even van te voren weten aan (06 - 10 33 52 87):
Mw. Ida Okx - Andringa, Soolstede 2, 8426 AT Appelscha

Kosten van de publicaties:

Andringa Boek deel 1 (1985) UITVERKOCHT	€ 40,00
Andringa Boek deel 2 (1996) (LET OP NIEUWE PRIJS)	€ 20,00
Engelse versie (korte samenvatting bij deel 1)	€ 20,00
(Bij bestudering van deel 2 is deel 1 nodig als naslagwerk)	
Kalender per stuk	€ 10,00
Kalender 2 exemplaren (LET OP ACTIEPRIJS)	€ 15,00
“Fryske Ferskes” poëzieboekje door Sjoerd Andringa	€ 10,00
Verzendkosten per boek in Nederland (nieuw tarief TNT post voor pakket post)	€ 6,75
Verzendkosten per 2 kalenders in Nederland (indien toelevering via normale brievenbus mogelijk is)	€ 2,64